

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 107/2024**

Het is ongrondwettig dat het verbod om schenkingen en legaten van een bewoner van een woonzorgcentrum te ontvangen enkel geldt voor de beheerders en het personeel van het woonzorgcentrum, maar niet voor het woonzorgcentrum zelf

Artikel 909, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek bevat een verbod voor beheerders en personeelsleden van een woonzorgcentrum om schenkingen en legaten van een bewoner van dat woonzorgcentrum te ontvangen. In antwoord op een prejudiciële vraag van het Hof van Beroep te Antwerpen, oordeelt het Hof dat het niet redelijk verantwoord is dat dit verbod niet geldt voor het woonzorgcentrum zelf. Volgens het Hof kunnen ook rechtspersonen, via hun wettelijke vertegenwoordigers, zichzelf voordeel verschaffen door misbruik te maken van de zorgrelaties, zodat het eveneens noodzakelijk is om de bewoners van woonzorgcentra tegen handelingen van het woonzorgcentrum zelf te beschermen. Het Hof stelt bijgevolg een schending vast van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Om rechtsonzekerheid te vermijden, handhaaft het Hof de gevolgen ten aanzien van uitgevoerde schenkingen en legaten die afgesloten zijn en niet in rechte zijn betwist vóór de datum van uitspraak van dit arrest.

1. Context van de zaak

De bewoonster van een woonzorgcentrum verleent in 2015 een algemeen legaat aan dat woonzorgcentrum. Als algemene legataris vroeg het woonzorgcentrum de nietigverklaring van drie schenkingen die de volmachtouder van de bewoonster, in uitvoering van een zorgvolmacht, kort voor haar overlijden in 2020 aan haar nicht, tevens moeder van de volmachtouder, had gedaan. De volmachtouder van de bewoonster en haar nicht betwisten daarop de geldigheid van dat legaat. Het Hof van Beroep te Antwerpen stelt in dat kader vast dat artikel 909, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek een verbod bevat voor beheerders en personeelsleden van een woonzorgcentrum om schenkingen en legaten van een bewoner van dat woonzorgcentrum te ontvangen. Het hof van beroep leidt uit die bepaling af dat dat verbod niet van toepassing is op het woonzorgcentrum zelf. Daarop stelt het hof van beroep een prejudiciële vraag aan het Hof teneinde te vernemen of dit verschil in behandeling een schending inhoudt van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet).

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof stelt vast dat artikel 909 van het oud Burgerlijk Wetboek aanvankelijk enkel een verbod bevatte voor, onder meer, artsen, die een persoon hebben behandeld gedurende de ziekte waaraan hij overleden is, om voordeel te kunnen genieten van schenkingen of een testament gemaakt tijdens die ziekte. Met de toevoeging van een tweede lid, in 2003, beoogde de wetgever dat verbod uit te breiden tot beheerders en personeelsleden van instellingen voor residentiële

ouderenzorg om de daar verblijvende personen en hun vermogen te beschermen tegen beïnvloeding van personen die zichzelf voordeel zouden willen verschaffen.

Het Hof oordeelt dat het ten aanzien van de legitieme doelstelling die de wetgever nastreeft niet redelijk verantwoord is dat het verbod om schenkingen en legaten van een bewoner van een woonzorgcentrum te ontvangen enkel geldt voor beheerders en personeelsleden van dat woonzorgcentrum en niet voor het woonzorgcentrum zelf. Volgens het Hof kunnen ook rechtspersonen, door toedoen van hun wettelijke vertegenwoordigers, zichzelf voordeel verschaffen door misbruik te maken van de zorgrelaties, zodat het eveneens noodzakelijk is om de bewoners van instellingen voor residentiële ouderenzorg tegen handelingen van het woonzorgcentrum zelf te beschermen.

Het verschil in behandeling tussen woonzorgcentra en hun beheerders en personeelsleden is bijgevolg strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Om elke rechtsonzekerheid te vermijden, handhaaft het Hof de gevolgen van artikel 909, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek ten aanzien van uitgevoerde schenkingen en nalatenschappen die afgesloten zijn en niet in rechte zijn betwist vóór de datum van uitspraak van het arrest, namelijk 3 oktober 2024.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel 909, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het verbod niet geldt voor rechtspersonen. Het Hof handhaaft de gevolgen ten aanzien van uitgevoerde schenkingen en nalatenschappen die afgesloten zijn en niet in rechte zijn betwist vóór de datum van uitspraak van het arrest (3 oktober 2024).

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via X [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#)